

کد اختصاصی همایش
۹۳۱۸۰-۲۱-۲

رایسندپژوه

انجمن ملی گیاهان دارویی

FANBAZAR

انجمن ملی گیاهان دارویی

وزارت سلامت و خدمات بهداشتی

The 2nd International Conference on
Medicinal Plants, Organic Farming,
Natural and medicinal materials

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

استفاده از گیاه دارویی خارشتر در تغذیه بزهای آبستن

سیداکبر شیری

عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی

چکیده

این پژوهش به منظور استفاده از گیاه دارویی خارشتر در تغذیه بزهای آبستن در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۳ تیمار (جیره) و ۶ تکرار (بز) انجام شد که گیاه دارویی خارشتر به نسبت صفر، ۴۰ و ۸۰ درصد جایگزین مخلوط کاه گندم و یونجه خشک در جیره غذایی بزها گردید. جیره‌ها شامل: تیمار ۱- ۶۰ درصد کاه گندم + ۲۰ درصد یونجه + ۲۰ درصد جو، تیمار ۲- ۴۰ درصد گیاه دارویی خارشتر + ۲۰ درصد کاه گندم + ۲۰ درصد یونجه + ۲۰ درصد جو و تیمار ۳- ۸۰ درصد گیاه دارویی خارشتر + ۲۰ درصد جو بود. خوراک مصرفی روزانه، متوسط سرعت رشد روزانه بزغاله‌ها اندازه‌گیری شد. ترکیب جیره‌های اول، دوم و سوم، به ترتیب از نظر پروتئین خام ۷/۵۲، ۸/۰۵ و ۸/۰۸ درصد بود. با افزایش درصد جایگزینی گیاه دارویی خارشتر، میزان مواد لیگنوسلولزی افزایش یافت. برای بزها مصرف خوراک روزانه در تیمارهای اول تا سوم به ترتیب با ۱۱۴۳/۷۵، ۸۴۷/۷۵ و ۱۱۰۰ گرم به دست آمد. بیشترین اضافه وزن روزانه بزغاله‌های متولد شده از مادرانی که جیره‌های اول تا سوم را دریافت کردند، به ترتیب ۱۳۲، ۶۳ و ۱۲۰ گرم بود. نتایج آزمایش نشان داد که گیاه دارویی خارشتر می‌تواند در تغذیه بزهای آبستن و شیرده جایگزین مناسب برای یونجه باشد.

کلمات کلیدی: خارشتر، تغذیه، بز آبستن، بزغاله، متوسط سرعت رشد روزانه.